

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Dordrecht-Centrum; Ds. R. Kok, Soest, Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan Zee; Ds. M.C. Tanis, Slidrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; A. Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„Maar Ik heb tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten.

Openbaring 2 : 4.

De verhoogde Koning van Zijn kerk heeft aan Johannes bekend gemaakt dat Hij de gang van zaken in de kerk des Heeren op aarde nauwlettend volgt. Deze apostel zag Hem in verheven majesteit wandelend tussen zeven gouden kandelaren. Die kandelaren stellen zeven gemeenten uit Klein-Azië voor die met name worden genoemd. Al die gemeenten samen vormen een beeld van de kerk des Heeren van alle tijden en alle plaatsen. Elke gemeente had een eigen karaktertrek. Die onderscheiden karaktertrekken zijn verschillende gestalten die in de loop der eeuwen in de kerk des Heeren telkens weer zijn waar te nemen. Ten aanzien van elke gestalte heeft de Heere echter wat tot Zijn kerk te zeggen. Daarom blijven die brieven aan die zeven gemeenten, waarin de Koning van de kerk spreekt, actueel. Die brieven hebben aan de kerk wat te zeggen, ook de brief aan Efeze. Deze brief begint met de verzekering: Ik weet uw werken. Dat wil zeggen, de Heere kent ze en Hij weet de innerlijke gezindheid waaruit die werken opkomen. Welke werken Hij in Efeze waargenomen had? Dat waren er niet weinige. De genade die de Heere in die gemeente had verheerlijkt had vrucht gedragen. De mensen daar hadden gearbeid voor de Naam en zaak des Heeren. Daarbij hadden ze de kwaden niet kunnen verdragen, ze hadden gestreden voor de waarheid en niet allerlei meningen de vrije loop gelaten, maar ze hadden de geesten beproefd of ze uit God waren. Er waren figuren tot die gemeente gekomen die voorgaven dat ze apostelen waren, maar het waren verleiders die het evangelie van vrije genade verduisterden. Te Efeze had men echter het kwaad onderkend. Ze hadden die z.g. apostelen beproefd en bevonden dat ze leugenaars waren, en het kwaad niet laten voortwoekeren. Daarbij hadden ze er op toegezien dat leer en leven elkander zouden dekken. Efeze was dus een gemeente die de kracht had om „neen” te durven zeggen tegen het kwade.

Die houding kwam hen te staan op tegenstand, zoals gemakkelijk te begrijpen is. Maar dat had hen niet van het rechte spoor afgebracht. In dat opzicht hadden ze lijdzaamheid betracht. Waar het om Gods waarheid ging hadden ze de kwaden niet kunnen verdragen, maar waar het om henzelf ging hadden ze verdragen en geduld. Ziende op de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs, hadden ze het kruis aanvaard, omdat ze wisten dat een discipel niet meer is dan zijn Heere. Zie, dat alles heeft de Grote Kenner der harten in de gemeente van Efeze geprezen.

Als wij dit alles bij elkaar nemen dan is dat toch wel genoeg om met respect te vervullen! Dat is toch eigenlijk het ideaal waarvoor wij ons dienen in te zetten. Zou het niet goed zijn om het beeld van die gemeente voor ogen te houden en te strijden voor de waarheid op de plaats waar God ons stelde?

Maar dan mag ook wel tot ons doordringen de ernstige klacht die de Heere tot die gemeente heeft gericht. Een ingrijpend gebrek had hij opgemerkt: „Dit heb Ik tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten.”

Uw eerste liefde. Tot wie die liefde uitging, op

wie die liefde gericht was wordt met zoveel woorden niet gezegd. Het ligt natuurlijk voor de hand dat die liefde uitging naar de Heere en naar de zaak van Zijn koninkrijk. Maar toch wordt dat niet uitdrukkelijk gezegd. Hier is eigenlijk hetzelfde als in Psalm 116:1. Ik heb lief. Uiteraard wordt ook daar bedoeld liefde tot God de Heere die de stem van de dichter hoorde. Toch staat het er nog ruimer, nog meer omvattend: Ik heb lief. Dat is: Ik heb de Heere lief; maar vanuit Hem en door Hem heb ik ook Zijn werk en Zijn schepsel lief. Die alles omvattende liefde was de eerste liefde van de gemeente van Efeze. Die liefde was in die gemeente tot openbaring gekomen.

Kent u die liefde? Wanneer de Heere Zichzelf openbaart in zoekende liefde aan een zondaar voor wie het niet meer kan, die aan zijn zijde niet zalig kan worden, die veroordeeld is door het recht van God en onder dat oordeel buigt. Nogmaals, wanneer de Heere Zich aan zulk een openbaart in zoekende liefde als de van God gezonden Zaligmaker die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is, dan gebeurt er heel veel, maar dan wordt ook liefde uitgestort in het hart. Dan ontvonkt wederliefde.

Die liefde gaat uit naar de Heere Jezus Christus, die om zondaren te behouden Zichzelf zo nameloos diep vernederd heeft. Die liefde gaat uit naar God de Heere, Die van eeuwigheid liefheeft en Zijn Zoon in de wereld gezonden heeft opdat wij leven zouden door Hem. Die liefde gaat uit naar allen die de Heere vrezen, ze gaat uit naar het Woord des Heeren, naar de dienst des Heeren. Die liefde is ook gericht op de medemens. Uit die liefde komt medelijden op met onbekeerde mensen. Die liefde is wat betreft het heil, gunnend, maar gunt de duivel er niet één. Die warme gloed van heilige liefde was er eens in de gemeente van Efeze. Vanuit die liefde hadden ze gestreden voor de waarheid en gewaakt voor de zuiverheid van de leer. Maar..... die liefde hadden ze verlaten. Hoe dat gebeurd was wordt niet gezegd, maar de Heere had dat opgemerkt. De werken waren er nog wel, maar de liefde die hen eerst doorgloeide had was weg. En als de liefde weg is bij de strijd voor Gods waarheid, dan wordt het een harde, koude strijd, zoals dan ook het hele leven dor en vruchteloos is.

Op dit gevaar hebben wij elkaar te wijzen. Van hoevelen die strijden voor de waarheid zou de verhoogde Zaligmaker eveneens moeten getuigen: Dit heb Ik tegen u dat gij uw eerste liefde hebt verlaten? Dan kan er heus nog wel ijveren zijn voor de waarheid, maar zonder liefde. Maar dan is ook de strijd en die ijver vergeefs. Daar heeft de verhoogde Koning van Zijn kerk geen twijfel over laten bestaan. Hij heeft tot de gemeente van Efeze gezegd: Bekeer u, en doe de eerste werken die doorgloeide waren van heilige liefde. Sta daar naar, zoek dat. En zo niet: Ik zal u haastiglijk bijkomen, en zal uw kandelaar van zijn plaats weren, indien gij u niet bekeert.

Daarom lezers, kent u persoonlijk die liefde? Beoefent u die liefde? Is die liefde de voor uw strijden voor Gods Waarheid? De Heere geve ons allen die liefde die samensnoert en ons bindt op het fundament van Gods Waarheid. Alleen zo zal die strijd ook vrucht dragen.

wijlen ds. Sneep.

Van de administratie

Voor de gehouden ontmoetingsdag ontvingen we nog de volgende giften: f 15,— via de giro, f 25,— via ds. v.d. Ent en 2 x f 25,— in de kollekte te Alphen a.d. Rijn. Voor de school in Dundas kwam een gift van f 200,— binnen, terwijl aan giften en overbetalingen voor ons blad f 261,50 werd overgemaakt. 9 nieuwe abonnees konden we weer inboeken, degene die ze opgaven onze dank daarvoor. De herinneringskaarten voor hen, waarvan we meenden dat ze het abonnementsgeld nog niet betaald hadden, zijn nu allemaal verzonden. Wees zo goed en maak het verschuldigde bedrag zo spoedig mogelijk over. Klopt er iets niet, laat het ons dan even weten. Bij voorbaat dank.
Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720 - 74202, giro 704350. A.B.

Van de Redactie

1. **Wie?** Na onze ontmoetingsdag te Kampen bleek, dat er op de galerij een bijbeltje weg was, dat iemand pas kort geleden met zijn verjaardag gekregen had. Het staat niet vast wanneer het bijbeltje verdwenen is, maar de mogelijkheid bestaat, dat een van de bezoekers van de ontmoetingsdag het ongemerkt meegenomen heeft. Mocht dat het geval zijn, laat hij of zij zich dan even met onze administrateur in verbinding stellen. Deze heeft op zich genomen om te doen wat hij kan om het bijbeltje weer in bezit van de eigenaar te brengen en als blijkt dat dit niet mogelijk is deze eigenaar op andere wijze schadeloos te stellen. Het fijnste zou natuurlijk zijn, dat het bijbeltje weer terug kwam. Daarom: wie?

2. **School voor Dundas en Hamilton.** Bij de administratie kwam f 200,— voor de school binnen, zoals blijkt uit bovenstaand bericht. Ik mocht ook een bedrag van f 200,— als gift ontvangen van mw vdBS. Hartelijk dank. B.

Onze 22e ontmoetingsdag

2

De pauze is altijd belangrijk. Natuurlijk ook om de maaltijd te nuttigen en eventueel een wandeling te maken of op andere wijze van de buitenlucht te genieten. Daarvoor is in Kampen ruimschoots gelegenheid, omdat het kerkgebouw dicht bij het park staat. Men behoeft maar even de straat over te steken en door de poort te gaan en men is in een prachtig park. Belangrijker is de pauze echter voor het ontmoeten van elkaar en zo kennis met elkaar te maken of de vriendschapsbanden te versterken.

Van de pauze maakten we zelf ook gebruik om even met deze en gene te spreken. We vonden onder de bezoekers vele vrienden en bekenden. We spraken met bezoekers uit Friesland en Groningen en uit andere provincies. Dan merken we hoe moeilijk sommigen het hebben met het kerkelijke leven. Voor hen zijn onze ontmoetingsdagen hoogtijdagen. Dan horen ze weer de oude schriftuurlijke klanken, waar ze zich aan verbonden gevoelen. We ontmoeten vrienden bij wie we tijdens een generale synode enkele weken lang gastvrij hebben verkeer. Het deed ons goed vele vrienden te kunnen begroeten. We mogen aannemen, dat het vele anderen ging als onszelf, namelijk dat het een vreugde was zo in onderlinge samenbinding bij elkaar te mogen zijn.

Om 2 uur beklom Ds. P. Beekhuis de kansel. De pauze was daarmee voorbij. De bezoekers hadden tijdig een plaats in het kerkgebouw opgezocht.

We zongen Ps. 42 : 3. Ds. Beekhuis ging voor in gebed en vroeg daarna aandacht voor Zefanja 3 : 12: Maar Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des Heeren betrouwen. We willen een korte samenvatting geven van het openingswoord.

Dit woord van Zefanja is een troostwoord, een heerlijke belofte. Toch een woord waar elk mens zich aan ergert. Elke belofte moet worden vervuld. Ook hier is een weg waar niemand aan wil. Een arm en ellendig volk. Vandaag is voor deze woorden geen aandacht. Zefanja heeft eerst gewaarschuwd tegen afgodendienst enz. en het oordeel aangezegd, ook over het overblijfsel, dat er zal zijn. Dat is arm en ellendig. Het is de erve der vaderen kwijt. Dit woord is nauw verbonden met de Messiaanse heilsbeloften, met de zaligheid. Ze zijn arm naar de wereld en nu ook bevreesd, dat God tegen hen is. Ze moeten buigen en bukken voor God. Ze komen in de zelfverfoeiing. Ze zijn arm aan gerechtigheid en heiligheid. Ze leren iets in van zondaar te zijn. Als de Heere werkt komt er droefheid over de zonde, gaat men inleven geen gerechtigheid voor God te hebben. We grijpen het werkverbond aan. We doen teleurstellingen op en dan houdt de mens niets over. Hij wordt arm en ellendig. We moeten sterven aan de wet.

Er wordt veel over gesproken, dat men arm en ellendig is. Maar dat moet van boven gegeven worden. Het gaat om de waarachtige beleving. Ons vlees is een vijand van vrije genade. Gelukkig als we het van de Heere mogen leren. De Heere zorgt er voor dat er zo'n volk is.

Zij betrouwen op de Naam des Heeren. Het kan lang duister zijn, maar er zijn dan toch goede gedachten van de Heere. Gelukkig als de mens dat mag hebben en het recht mag toevallen. Dat is het wonder dat de mens op de Naam des Heeren gaat betrouwen. Daarin ligt de Christus, de volle zaligheid. Gelukkig de mens die dit mag leren. Alleen door Zijn armoede, om anderen rijk te maken. Dat gaat gepaard met sterven aan de zonde en de wereld. Dan worden we teruggeleid naar de eeuwigheid. Dan gaat ook de betrekking uit naar Vorst Immanuel, in Wien alles ligt. De Naam des Heeren is een sterke Toren. Die tot Christus komt is niet meer onder de wet, maar onder de genade. Het gaat om de beleving.

Men spreekt over vertrouwen en geloof, maar niet vanuit de armoede van ons zondaarsbestaan. Kohlbrugge zegt: velen grijpen in de korf der genade zonder te belijden: ik heb gezondigd. Als de Heere gaat werken wordt het een wonder. Zij eindigen in het eeuwig welbehagen. Zij zullen aankomen in het nieuwe Jeruzalem. Gekocht door Jezus Christus en Die gekruisigd. Het zijn armen, maar zalige armen, want zij zullen God zien.

We zingen Ps. 147 : 6 en daarna krijgt Ds. P. van Zonneveld het woord. Deze beloofde te zullen zorgen voor een samenvatting van zijn rede, die naar we hopen in dit nummer kan worden opgenomen. Daarna kunten we dus verwijzen. Er werd met spanning en aandacht en ook met instemming geluisterd naar wat Ds. van Zonneveld sprak. Het was naar het hart van Gods volk.

We zingen vervolgens Ps. 31 : 5, 17 en 19. Tijdens het zingen wordt er gecollecteerd. Ds. M. Vlietstra spreekt een slotwoord. We geven hieronder een samenvatting.

Er mag teruggezien worden op een goede dag. We gaan straks naar huis. Hij wil niet lang spreken na wat we al gehoord hebben. Laten we het woord van Christus meenemen naar huis. Hij vraagt aandacht voor Mattheüs 6 : 19, 20 en 21: Vergadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft en waar de dieven doorgraven en stelen, maar vergadert u schatten in de hemel, waar ze noch mot noch roest verderft en waar de dieven niet doorgraven noch stelen, want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. Aardse schatten zijn bij de mensen in trek. Wat kunnen we er niet voor krijgen voor ons en onze kinderen! We moeten werken met de krachten die God geeft, maar laten we bedenken: die rijk willen worden vallen in veel verzoekingingen. Daarom: vergadert u geen schatten op de aarde..... Aardse schatten, aards geluk is vergankelijk.

Deze morgen stond spreker nog aan een graf: een man van 42 jaar was na één dag weg.

Vergadert u schatten in de hemel. Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen de enige waarachtige God en Jezus Christus, Die Gij gezonden hebt. Schatten in de hemel, vanuit de hemel, door Christus verworven, door de Heilige Geest uitgedeeld en toegeëigend. Droefheid over de zonde, verlangen naar God, naar Zijn gemeenschap, naar verzoening met God. We hebben het straks gehoord. Wat reden is er dan om die vermaning niet ter harte te nemen van de Mond der waarheid? Men zegt: ik kan mijn hart niet meekrijgen. Als nu Christus Zelf zegt: vergadert u geen schatten..... maar vergadert u schatten in de hemel..... zou Hij dan niet in de weg van genade, wedergeboorte en bekering kunnen geven dat we afgesneden worden van die oude Adam om ingelijfd te worden in de levende Wijnstok, om te bedenken de dingen die Boven zijn? Hemelse schatten, te verwerven als we uitgekleeft en aangekleed worden. Geheel uitgekleeft, maar ook bekleed met het kleed der gerechtigheid en eens in fijn lijnwaad. We moeten niet redeneren om ons aan de klem van het woord te onttrekken. De Heere heeft gezworen geen lust te hebben in ons verderf. Dit moet tot gebed leiden. Waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn. Waar is uw hart?

Vergadert u schatten in de hemel. Zalig als onze schat en ons hart in de hemel zijn, als ons domicilie in de hemel is, onze naam geschreven is in het boek des Lams, als we hemelburger zijn. Dan is ook de aarde toegezegd, want het Godegeheiligd zaad zal het gezegend aardrijk erven.

Ds. Vlietstra gaat voor in dankgebed, laat zingen Ps. 25 : 6 en 7 en eindigt met de bede uit de avondzang.

Hiermee is het einde van deze ontmoetingsdag gekomen. Het kerkgebouw stroomt leeg. Men neemt afscheid van elkaar. Velen gebruiken eerst nog wat. Er is nog belangstelling voor de boekenstand. En intussen worden er nog vele gesprekken gevoerd. Maar de een na de ander vertrekt en tenslotte is het weer stil in de omgeving van het kerkgebouw.

De bezoekers gaan naar huis. Bij velen leeft er dankbaarheid in het hart omdat de Heere deze dag gegeven heeft.

B.

DE DORDTSE LEERREGELS Les 64

HOOFDSTUK V. Artikel III.

„Ter oorzaak van deze overblijfselen der inwonende zonde en ook vanwege de aanvechtingen der wereld en des satans, zouden de bekeerden in die genade niet kunnen volstandig blijven, zo zij aan hun eigen krachten werden overgelaten. Maar God is getrouw, Die hen in de genade, hun eenmaal geschonken, barmhartiglijk bevestigt en ten einde toe krachtiglijk bewaart.”

„Eigen krachten te verachten, wordt in Jezus' school geleerd.”

We kennen deze uitdrukking wel, nietwaar? Ik meen, dat zij is van Groenewegen. Zij is ook Bijbels. Want we lezen van koning Josaphat in zijn strijd tegen de Moabieten en hun bondgenoten, dat hij de Heere aanriep en beleed:

„Want in ons is geen kracht tegen deze grote menigte, die tegen ons komt, en wij weten niet, wat wij doen zullen; maar onze ogen zijn op U”.

Nu, dit moesten ook zij belijden, die geen vreemdeling blijven van de „overblijfselen der inwonende zonde en ook vanwege de aanvechtingen der wereld en des satans.” Het zijn de zwakheden en gebreken van Gods kinderen, welke zij na ontvangen genade helaas nog in zich bevinden. O neen, niet met hun goedvinden, maar tot hun smart met innerlijke afkeer van dezelve. Zij zijn gestadige oorzaak voor hen, om zich voor God te verootmoedigen en hun toevlucht te nemen tot de gekruisigde Christus en opdat zij hun vlees hoe langer hoe meer zouden doden, ja, naar het eindperk der volmaaktheid te zuchten. En dit alles zal nu alleen kunnen geschieden „door de Geest des gebeds”, zo lezen we in artikel II. Ja, want om

de overblijfselen der inwonende zonde te doden en de aanvechtingen der wereld en des satans te bestrijden, is dat niet mogelijk in EIGEN kracht, al proberen zij het wel. Ach, dan moeten zij het onderspit delven. Ja, dan zouden zij niet „volstandig” in de genade kunnen blijven, zoals er staat in artikel III. En daarom gaat het. Het betreft immers „De volharding der heiligen.”

Zo zij dus niet „volstandig” blijven in de genade, dan zouden de Remonstranten toch gelijk hebben met hun dwaling, dat de gelovigen kunnen afvallen uit de staat der genade!

Wel, dan zou Christus kruis-verdienste niet volkomen zijn geweest; dan zou Gods werk der genade krachteloos blijken te zijn; dan verdwijnt ten enenmale de rijke, vaste troost, welke genoten wordt in de „verzekering” van het geloof bij Gods kinderen; ja, dan zouden Gods onwankelbare beloften haar vervulling missen.

Maar neen! Zij zijn en blijven „ja en amen” in Christus.

Daarvan mag immers de kerk zingen uit Psalm 93:

„Uw macht is groot, Uw trouw zal nooit vergaan;
Al wat Gij ooit beloofd hebt, zal bestaan;
De heiligheid is voor Uw huis, o Heer',
Eeuw uit, eeuw in, tot sieraad en tot eer.”

Gelukkig behoeven Gods kinderen die overblijfselen der inwonende zonde zelf niet te doden en de aanvechtingen der wereld en van de satan niet te bestrijden in eigen kracht. Ach, nog eens, wat zou er dan van hen terecht komen? Maar daarvoor zorgt de Heere, zodat dit ook niet nodig is. Zingt de kerk niet:

„Het vrome zaad van die op God betrouwen
Zal, door Zijn kracht,
Hem dienen, voor Hem leven.”

Want, denkt er toch niet gering over, namelijk, hoe sterk die overblijfselen der inwonende zonde zich kunnen doen gelden bij degenen, die de Heere vrezen. Onderschatte men ook niet de aanvechtingen van de zijde der wereld en van de satan! Van de wereld.

Op hoe velerlei manieren tracht de wereld de gelovigen te verlokken tot haar wereld- en levensbeschouwingen door haar moderne theorieën en normen. Daartoe zet zij haar valstrikken uit.

Ach, met hen, wier levenselement ligt in de wereld met haar begeerlijkheden, heeft de wereld geen moeite, ook al dragen zij de naam van „christen”. Dat zijn de z.g.n. christenen, waar alles bij door kan. Wat is er nu eigenlijk voor hen nog „zonde”?

Maar nu komt de „wereld” op Gods kinderen af met haar „aanvechtingen” in de zin van „beschimpingen”. De apostel schrijft in Hebreë 11 : 37: „Hebben gewandeld in schaapsklederen en in geitevellen, verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde.”

Maar nu is het de GENADE GODS, die hen bewaart. Dezelfde apostel van de Hebreërbrief schrijft in vers 35: „De aangeboden verlossing niet aannemende.”

Zo is het Gods trouw, die de eens geschonken genade „barmhartiglijk bevestigt”.

Neen, zij kunnen niet afvallen van de genade, zoals de remonstranten beweren. De Heere houdt de geschonken genade in stand. Hij bewaart zijn volk.

Wel kan die genade, welke hen ten deel is gevallen, bestreden worden. Daarom wil de Heere die „bevestigen”, zoals ons artikel zegt. Gods kinderen worden „in de kracht Gods bewaard door het geloof tot de zaligheid.”

I Petr. 1 : 5.

En I Petrus 5 : 10:

„De God nu aller genade, die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben. Dezelve volmaakte, bevestigde, versterkte en fundere ulieden.”

We kennen ook de uitdrukking, dat Gods kinderen nodig hebben: „voorkomende”, „bijblijvende” en „achtervolgende” genade.

Doch niet alleen van de zijde der wereld zijn er de aanvechtingen, ook die van de kant van satan.

We weten, dat de duivel komt als optredend met geweld, als een briesende leeuw, maar hij is 't allergevaarlijkst, wanneer hij zich voordoeft als „een engel des lights”.

Paulus getuigde ervan, wanneer hij zegt: „Opdat gij kunt staan tegen de listige

omleidingen des duivels". (Efeze 6 : 11) en in vers 12: „Want wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht." Welk een geweldige inwerking hebben zij hier op aarde en onder het mensdom. Dat tekent zich zeer duidelijk af in deze tijd, bijzonder onder de christenheid, waarbij de kerken ten nauwste betrokken zijn, ja, onze gezinnen, onze scholen.

Zien we niet al meer naderbij komen „de grote afval", die er zijn zal in het laatste der dagen? Ja, al meer in vervulling gaan: „Die onrecht doet, dat hij nog onrecht doe; en die vuil is, dat hij nog vuil worde." (Openb. 22 : 11).

Wat zijn die „listige omleidingen" van satan funest! Daarom heeft Christus Zijn kerk zo ernstig op 't hart gebonden met Zijn vermanend woord: „En hetgeen Ik u zeg, dat zeg Ik allen: Waakt!"

Maar letten we nog bijzonder op de aanvechtingen, die Gods kinderen ondervinden van de zijde van satan.

O, hij kan zo heimelijk ook wijzen op hun zwakheden en gebreken, op hun afmakingen, op hun vleselijke gezindheid enz. En dan gebruikt hij daarvoor de Bijbel zelf. Want die kent de duivel o zo best, d.w.z. wat er staat!

Konden zij nu maar de listen van satan onderscheppen, doch dat is zeer moeilijk. Want hij spreekt dan geen onwaarheid en zij moeten dat alles volkomen beamen.

Wat is echter de bedoeling van satan? Wel, om hen aan 't wankelen te brengen, ja, zo mogelijk, tot vertwijfeling. Maar daarvoor bewaart de Heere hen. Evenwel kunnen zij wel tot moedeloosheid geraken. O, wat kan 't donker worden van binnen. Dan zeggen ze met het volk, dat destijds in Babel verkeerde: „De Heere heeft mij verlaten en de Heere heeft mij vergeten!" Ja, dan denken zij en zeggen 't ook wel eens: „Ik geloof, dat ik nog alles mis, en dat mijn werk geen waarheid is." Ja, dat fluistert de duivel zo listig in hen. Maar dat onderscheiden zij niet, dat zulks van de duivel komt.

Doch, wat is 't dan groot, wanneer de Heere uit Zijn Woord, door Zijn Geest, hen tot licht brengt en uit die banden verlost!

„Maar God is getrouw.", zo lezen we in 't artikel.

Dat deed de dichter van psalm 138 getuigen:

„De Heer' is zo getrouw als sterk,
Hij zal Zijn werk
Voor mij vol-enden!"

Omdat die God de HEERE is, de „Ik zal zijn, die Ik zijn zal." Hij weet, wie dat volk is in zichzelf en dat het nooit van zichzelf „vol-standig blijft". Ja, nooit in eigen kracht zich kan staande houden.

Vandaar, dat we diezelfde dichter in psalm 138 ook horen smeken:

„Verlaat niet, wat Uw Hand begon,
O Levensbron,
Wil bijstand zenden."

O ja, dát doet de Heere.

Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en de rokende vlaswiek zal Hij niet uitblussen! Hij zal 't zekerlijk waarmaken, wat artikel III zo treffend zegt:

„Die hen in de genade, hun eenmaal geschonken, barmhartiglijk bevestigt en ten einde toe krachtiglijk bewaart."

Lezer(es)! Kent u iets van de geschonken genade? Dan kent u ook iets van die aanvechtingen en bestrijdingen. Maar ook, wie die Heere is voor..... armen, ellendigen, schuldigen, onwaardigen!

Namelijk: „Zeer barmhartig, overvloedig in genâ, die ons behoedt, Groot van waarheid, eind'loos goed." (Psalm 86 : 8)

Dr.

v.L.

Even aandacht

De commissie van redactie beijvert zich steeds om ons blad op tijd te doen verschijnen en voortdurend onze oude gereformeerde beginselen te laten spreken.

Er zijn reeksen van artikelen die van zodanige betekenis zijn, dat het van belang is dat ze gebundeld in boekvorm verschijnen. Dan blijven ze ook voor later gemakkelijk te bereiken en kunnen zij die indertijd niet het blad zelf gelezen hebben alsnog van die

artikelen kennis nemen. We hebben hier met name ook de jongeren op het oog. Het is uiteraard van groot belang, dat zij de voetstappen der vaderen gaan, en in de wegen des Heeren leren wandelen. Dan zullen zij zeker veel vinden in de artikelen die al in boekvorm verschenen zijn of nog op verschijning wachten.

Het boek van Ds. Van der Ent EEN KLEINE MAN VAN GROTE KRACHT is er goed ingegaan. Nog regelmatig worden er exemplaren van verkocht. Er zijn, voorzover we weten, nog een paar honderd exemplaren over. We hopen dat deze spoedig een belangstellende koper vinden. We willen graag nieuwe bestellingen aan de uitgever doorgeven.

Er staat nog een ander boek van Ds. Van der Ent op stapel, namelijk over Filemon, getiteld OVERDENKINGEN ROND EEN WEGGELOPEN SLAAF. Het is spoedig verkrijgbaar, wellicht reeds de volgende maand. Zij, die het al besteld hebben zullen het al gauw daarna via de uitgever ontvangen. Er wordt naar uitgezien. Vanmorgen belde iemand mij op, die 3 exemplaren had besteld. Ze vroeg waar het boek bleef. We konden haar gelukkig vertellen, dat het spoedig verschijnen zou. Het is gewoonlijk zo, dat bestellingen pas loskomen, wanneer er een boek verschenen is. Daarom verwachten we nog vele verzoeken om te noteren voor de toezending van een of meer exemplaren.

We willen nog even opmerken, dat de boeken van Ds. Van der Ent zich zeer goed lenen voor geschenk van ouders aan hun grote kinderen. Het is goede lectuur. Als we zo hier en daar komen merken we nog wel eens, dat bezitters van het boek over Gideon er graag in lezen. Het bevat veel dat nieuw blijft. Daarom hopen we op beide boeken veel bestellingen te kunnen noteren.

Nu nog even over de vervolg-artikelen van Ds. Van Leeuwen, die vroeger in ons blad werden opgenomen en waarin we catechetisch onderwijs krijgen. Uitgever Kool is bereid deze artikelen in twee delen uit te geven. Dat vinden we uiteraard verblijdend. Er zijn al bestellingen binnengekomen. Dat is bemoedigend. Maar zolang er niet meer bestellingen zijn draagt de uitgever een zeer groot risico. Want stel u voor, dat hij bij voorbeeld met 30 of 40% van de oplage zou blijven zitten dan wordt de uitgave voor hem een groot fiasco. Daarom aarzelt hij even en stelt hij zich de vraag of de uitgave financieel wel verantwoord is.

Vandaar dat we op deze uitgave wijzen. Laten de lezers van ons blad het antwoord geven. Ik denk, dat als er de komende dagen en weken een paar honderd bestellingen binnenkomen het voor de uitgever gemakkelijker wordt om te besluiten de uitgave door te laten gaan. En dan zal hij zijn best wel doen om de beide delen spoedig te laten verschijnen.

In dit verband wijzen we ook nog op de artikelen van Ds. Van Leeuwen over de Dordtse leerregels. Deze zijn nog niet afgehandeld, maar het einde is toch in zicht. Het is al gebleken, dat er belangstelling voor deze artikelen in boekvorm is. Daarom geven we in overweging aan allen die interesse daarvoor hebben zich spoedig voor een of meer exemplaren aan mij op te geven.

Tenslotte willen we nog even wijzen op het boek met preken van Ds. P. Sneep, dat al verschenen is. Het is keurig uitgegeven in zwarte band en kost f 19,90. Op de ontmoetingsdag te Kampen heeft de uitgever, die met een boekenstand aanwezig was, er wel 50 of meer exemplaren van verkocht. En op andere wijze hebben andere exemplaren hun bestemming gevonden. Maar het grootste gedeelte van de oplage is uiteraard nog in voorraad. De bedoeling is natuurlijk dat zo mogelijk de hele oplage aan de man wordt gebracht. We hoorden zeggen, dat het een bezwaar is, dat Ds. Sneep niet zo bekend was. Dat is te begrijpen, omdat hij niet zo heel veel jaren de kerken gediend heeft in het ambt van dienaar des Woords. Maar er is een goede naam van zijn prediking uitgegaan en hij behoorde tot de onzen. Daarom kunnen we dit boek met preken van harte aanbevelen. Het draagt tot titel DAVID EEN MAN DES GELOOFS. De preken gaan over 1 Sam. 16 : 13a, 1 Sam. 16 : 23, 1 Sam. 17 : 47, 1 Sam. 18 : 3 en 4, 1 Sam. 30 : 6, 2 Sam. 2 : 4a en Psalm 51 : 14. We denken aan Ds. F. Bakker, die nog korter in actieve dienst is geweest en enige jaren

eerder dan Ds. Sneep in Driebergen is gestorven. Zijn eerste boek over GEBEDS-GESTALTEN verscheen toen hij helemaal niet bekend was. Het boek ging er in en is door velen uit verschillende kerken met zegen gelezen. Toen we de vorige maand in Canada waren zagen we het in engelse vertaling. Daarvoor hadden Ds. C. Pronk en zijn echtgenote te Grand Rapids gezorgd. Er wordt wel eens geklaagd over het feit, dat er zo weinig goede preken uit onze tijd zijn, die in de kerk gelezen kunnen worden. Nu, hier hebben we een bundel preken, die een zuiver geluid laten horen. We hopen op vele bestellingen.

N.B. We hoorden al van een ouderling, die de eerste preek van Ds. Sneep in de kerk gelezen had.

Ecclesiastical fellowship

1.

The Messenger heeft al iets opgemerkt over het besluit van de laatste Synode van de Christelijke Gereformeerde Kerken (in het vervolg C.G.K.) Toch lijkt het mij goed er nog iets aan toe te voegen en dan wil ik trachten onze mensen een beetje breedvoeriger en daardoor misschien iets duidelijker in te lichten. De vraag komt in ons midden meermalen naar voren: wat is dat nu eigenlijk? Wat houdt die bewuste fellowship in? Hoe staan de C.G.K. nu tegenover de Christian Reformed Church (in het vervolg C.R.C.).

Sinds jaren was er wel een soort contact met de C.R.C., maar dat was zwak en oppervlakkig. De C.G.K. onderhielden sterke contacten met onze denominatie, zodat zelfs predikanten van beide kerken over en weer beroepen konden worden. Is dat nu op de laatste Synode veranderd? Dat is in elk geval wat we vernomen of gelezen hebben, maar we begrijpen niet zo goed wat dat nu inhoudt en welke de consequenties daarvan kunnen zijn in de nabije of verdere toekomst.

Ik wil trachten alles iets duidelijker te maken, zodat onze mensen geheel op de hoogte zijn van de gang van zaken zowel tussen de C.G.K. en C.R.C. en onze denominatie met welke men nauw correspondentie onderhoudt.

Laat mij alvast beginnen met te zeggen wat dat „ecclesiastical fellowship" betekent. Onze meeste kerkleden weten dat natuurlijk wel. Zij kennen genoeg Engels om deze uitdrukking te verstaan. Verstaan we inderdaad wel wat het zeggen wil? De ouderen onder ons doen het in elk geval niet. Vandaar dat ik het hier even in het Hollands vertaal „kerken in kerkelijke gemeenschap". Maar daar was toch al een soort van gemeenschap, ook met de C.R.C., wat is dan het verschil tussen wat er bestond en wat er nu tot stand is gekomen?

Wat er bestond hield niet veel of eigenlijk nauwelijks iets in. Men stuurde over en weer elkaars Acta en er kwam zo nu en dan een afgevaardigde van deze op de andere kant van de oceaan.

Nu geloof ik, dat de C.G.K. in hun standpunt en de handhaving daarvan nog niet zo verkeerdt waren. Ds. Kuntz, die in de Amerikaanse Wachter (een officieel Hollands kerkblad van de C.R.C.) enige artikelen wijdt aan de laatste Synode van de C.G.K. in 1980 en vooral dan aan de kwestie van de correspondentie, is, zoals begrijpelijk zal zijn, van een geheel andere mening. De beide kerken hadden al lang een nauwer contact moeten hebben. Vooral omdat historisch gezien beide kerken van dezelfde oorsprong zijn, terwijl er confessioneel gezien voldoende reden geweest was voor een hechte gemeenschap als zusterkerken.

Dat de kerken historisch beide uit de Afscheiding komen is inderdaad het geval, maar men mag hier volstrekt niet vergeten, dat de kerken later elk een eigen richting zijn ingeslagen, zo, dat zij confessioneel helemaal niet een hechte gemeenschap vormden. De kerk in Amerika had immers de uitspraak (statement) van 1905 (G.K.) in 1908 overgenomen. Het voor de C.G.K. voornaamste deel van die uitspraak luidde als volgt („that according to the confession of our Church the seed of the Covenant by virtue of the promise of God is to be regarded as regenerated and sanctified in Christ, until Contrary is shown in their confession and conduct when they

are reaching years of discretion."), vertaald: dat overeenkomstig de confessie van onze kerk het zaad van het verbond krachtens de belofte Gods gerekend moet worden als te zijn wedergeboren en in Christus geheiligd totdat in hun belijdenis en wandel het tegendeel wordt getoond, als zij gekomen zijn tot jaren van onderscheid."

Het kan niet ontkend worden, dat de C.R.C. de richting van deze uitspraak is uitgegaan. Men moge, zoals dat meermaals is uitgedrukt, gekomen zijn tot deze uitspraak om bepaalde tendenzen in de leer van Abraham Kuiper, die niet in overeenstemming waren met de Geref. belijdenis tegen te staan, niettemin is deze leer doorgedrongen in de C.R.C. Zoals dat ook het geval was in de G.K. in Nederland. En nog wordt naar mijn overtuiging deze leer naar alle kanten gebracht in prediking. Men ziet de gemeente als geheel veel te idealistisch.

Wie de lectuur van de C.R.C. geregeld heeft gelezen (Banner, Wachter, etc.), preken heeft gehoord, met allerlei slag leden heeft gesproken, conferenties heeft bijgewoond, enz. weet, dat leer en prediking daar maar al te veel doortrokken zijn van de idee van de uitspraak van 1908.

Dat was steeds mee een van de redenen waarom de C.G.K. geen verder en nauwer contact wilde, al is het waar, dat er vanuit de kerken steeds meer aandrang kwam om wel beter contact te hebben. Het was in de C.R.C. niet zo erg als men het wel liet voorkomen. De mensen, die nooit of nauwelijks contact met de C.R.C. hadden gehad, lieten het meest hun stem horen en drongen er het meest op aan met de C.R.C. in nauwere relatie te komen. 1908 had praktisch geen betekenis meer. Men scheen het beter te weten dan zij, die jaren en jaren in Canada en Amerika midden tussen de C.R.C. mensen woonden. Maar naar hun stem werd niet gehoord. Tenminste men luisterde meer en liever naar de afgevaardigden van de C.R.C., die natuurlijk een heel nader geluid lieten horen dan onze mensen. (Free Reformed). Ds. Kuntz zegt in een zijner artikelen in de Wachter: „onze Synode van 1968 verklaarde, dat de besluiten van 1908 (waartegen de C.G.K. altijd grote bezwaren hadden gehad), niet langer bindende kracht hadden". Dat is waar. De Synode van 1968 besloot ten aanzien van die besluiten Recommendations: 1. That Synod declare that the „Conclusions of Utrecht" as adopted in 1908, no longer have the status of binding deliverance within the C.R.C.

Grounds: c. This declaration will take away an obstacle that hinders the C.G.K. in the Netherlands from entering into sister-relationship with our church.

Ik heb niet het gehele besluit van 1968 overgenomen. Ik achtte dat voor een goed begrip van de gang van zaken niet nodig. Wel vond ik en vind ik nog van belang, dat de Synode uitsprak, dat de conclusies niet langer bindende kracht zouden hebben. Dat wil toch eenvoudig gelezen zeggen: dat zij vóór die tijd wel bindende kracht hadden. Men was dus in de C.R.C. verplicht naar dat besluit te leven en de prediking had dus die inslag moeten hebben. Dit laatste van de Synode 1968 was toch wel in flagrante tegenspraak met wat men eerder had gezegd: het was om bepaalde tendenzen van Kuypers leer ten aanzien van verbond en wedergeboorte tegen te gaan.

Dan nog iets. Er staat in dat besluit te lezen, dat men het o.a. ook terug nam omdat het een hindernis voor de C.G.K. was om nauwere contacten aan te gaan. Dat besluit van 1908 was ook inderdaad een grote hindernis. Maar wat ik zo vreemd vind en nooit accepteren kan is, dat men deze uitspraak wegnam vanwege het feit, dat het een hindernis was. Ik begrijp niet, dat men de (wat ik dan maar zal noemen) politiek van de C.R.C. niet door heeft gehad en nog niet heeft. Want, en hierop zal de grote nadruk moeten vallen, men heeft met geen woord uitgesproken, dat die uitspraken (n.l. om de kinderen van het verbond voor wedergeboren te houden) zeer on-Schriftuurlijk was en met de Belijdenis in flagrante strijd. Dát had de grond moeten zijn voor het wegnemen van de uitspraak. En dat is het niet geweest. En al is men dan momenteel niet meer aan die uitspraak gebonden, zij is toch nog altijd een van de papieren der kerk. Om het dan maar heel zacht uit te drukken: men mag preken in de geest van de conclusies. Men is niet in strijd met Schrift en belijdenis.

En als de C.G.K. beter op de hoogte waren, dan zou men kunnen weten, dat zo niet door allen, zeker door zeer velen gepreikt wordt overeenkomstig die conclusie.

Wordt vervolgd.

Tamminga.

Het bovenstaande is het eerste van enkele artikelen in The Messenger, het orgaan van de Free Reformed Church of North America. Het is uit het engels vertaald. De vertaling is zakelijk gelijk aan het oorspronkelijke. Met toestemming van de schrijver nemen we dit artikel vrij over. Dat zal ook met de volgende artikelen het geval zijn.

Ten gerieve van onze lezers laten we hier volgen wat de Generale Synode van de Chr. Geref. kerken in 1980 besloot ten aanzien van de verhouding tot Buitenlandse kerken.

De synode besloot:

- a. gelet op het overleg dat er geweest is met de synode van de Free Reformed Church en het bericht dat ontvangen werd van de Christian Reformed Church nu te besluiten de door de Christian Reformed Church in North America aangeboden vorm van kerkelijke relatie („ecclesiastical fellowship") te aanvaarden waarbij deze relatie voor onze kerken inhoudt:
 - a. het zenden van afgevaardigden naar elkaars synoden;
 - b. het aan elkaar toezenden van de Acta van de synoden;
 - c. het opstellen van de kansels voor bezochende predikanten wanneer deze tijdens een verblijf in Nederland slechts wensen voor te gaan in de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland;
 - d. het voor elkaar openstellen van de avondmaalstafel;
 - e. gemeenschappelijke activiteiten in gebieden waarvoor een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid geldt.
 - f. overleg op meer belangrijke punten van gemeenschappelijk belang;
 - g. het elkaar bemoedigen en vermanen met het oog op het bewaren en verbreiden van het geloof eenmaal de heiligen overgeleverd;
- b. enz.

Het besluit is overgenomen uit het besluitenboekje 1980. Daarin wordt niet vermeld met welke stemverhouding dit besluit is genomen.

B.

Voor de jeugd

Het Zonnekind 17

Beste jongelui!

„Maar de Engel des Heeren zeide tot Manoah: Indien gij Mij zult ophouden, Ik zal van uw brood niet eten; en indien gij een brandoffer zult doen, dat zult gij de HEERE offeren. Want Manoah wist niet dat het een Engel des HEEREN was. En Manoah zeide tot de Engel des HEEREN: Wat is Uw naam, opdat wij u vereren, wanneer Uw woord zal komen".

Richt. 13 : 16-17.

We zijn nog steeds bezig om met elkander te luisteren naar het gesprek dat tussen Manoah, in bijzijn van zijn vrouw, met de Engel des Heeren gevoerd werd. Manoah kende Hem als zodanig nog niet. Hij zag altijd nog in Hem een gewoon mens, een dienstknecht van God. De dienstknechten van God zijn ook heel gewone mensen. En het is een wonder dat God Zich van heel gewone mensen wil laten dienen.

Manoah wil deze dienstknecht rijk onthalen, wat een goede zaak is, bijbels verantwoord, ja zelfs geboden, zoals we dat de vorige keer hebben gezien.

Manoah en zijn vrouw moesten echter nog heel veel leren. Dat is ook voor ons tot lering. Want als we contact met de Heere hebben mogen hebben in ons leven, door middel van des Heeren knechten, die ons Zijn Woord verkondigen, dan is dat rijk. Doch niemand mene dan dat hij reeds alles weet. Als men dat denkt is men voor verder onderwijs niet meer vatbaar. Gelukkig is hij die bij alles wat hij gehoord heeft, er van overtuigd is dat hij nog maar heel weinig weet. Want die houden een plaats aan de voeten van de allerhoogste Profeet en Leraar de Heere Jezus Christus.

Daar had Maria, de bekende van dat door de Heere geliefde drietal, ook een plaats en dat droeg de goedkeuring van de Heere weg.

Weten jullie daar ook iets van, jongens en meisjes? Als ik dat zo vraag dan ga ik er van uit dat de ouderen ook meeluisteren. Want deze vraag is natuurlijk ook voor hen bestemd. Er is geen betere plaats dan aan de voeten van de Heere Jezus te mogen verkeren.

Misschien zegt deze of gene wel: Hoe kan dat nu?

Nu dat is heel eenvoudig. Want het is hetzelfde als het onderzoeken van Gods woord en het luisteren naar Gods Woord. Want daardoor spreekt de Heere vandaag tot ons.

De Engel des HEEREN gaat Zich nader aan Manoah en zijn vrouw openbaren. Hij zegt tot hen: Indien gij Mij zult ophouden, Ik zal van uw brood niet eten, en indien gij een brandoffer zult doen, dat zult gij de HEERE offeren. Want Manoah wist niet dat het een Engel des HEEREN was.

Dat laatste moet door ons wel goed in de gaten gehouden worden. Deze Engel des HEEREN, waaronder we de 2e Persoon in het Goddelijke Wezen moeten verstaan, werd door deze beide echtelieden nog steeds als een gewoon mens gezien. Vanuit dat gezichtspunt gaat de Engel des HEEREN hen nu ook onderwijzen. Wij ontmoeten hier dezelfde zaken, als die we ook in het N.T. tegenkomen. Want als de rijke jongeling de Heere Jezus ontmoet, dan spreekt hij Hem aan als „goede Meester", en dan zegt de Heere Jezus: Wat noemt gij Mij goed? Daar is er maar een goed, namelijk God.

Zo ook hier. Het is alsof de Engel des HEEREN zeggen wil: Als jullie Mij als een gewoon mens zien, dan moet je Mij ook weer niet te hoog aanslaan, alsof Ik meer zou zijn. Van uw brood zal Ik niet eten, als ge dat Mij zoudt willen voorzetten. En als ge een offer brengen wilt, dan moet ge dit Gode doen.

Hoewel de 2e Persoon in 't Goddelijk Wezen, wezensgelijk is aan de Vader, komt Hij zich hier toch te stellen onder de Vader. We zien hier reeds iets van de staat van Zijn vernedering in de schaduw. In het N.T. zou deze in werkelijk worden gezien, als Hij Zich in een menselijke natuur, in menselijke gedaante over de aarde zou begeven.

Deze staat van vernedering moet ons een wonder zijn. Zijn neerbuigende goedheid ten opzichte van gevallen mensen, komt daarin openbaar. Dat was niet alleen toen zo, in de dagen van het oude testament; het was ook niet alleen zo in de dagen van Zijn omwandeling op aarde. Het is vandaag nog zo, als Hij door middel van de bijbel tot ons spreken wil.

Dat er niet aan mensverheerlijking moet worden gedaan, al moeten we de dienstknechten van God hoogachten om hun werks wil, wordt ons hier ook duidelijk geleerd. Ik geloof niet dat dit een overbodige les is.

Want ook daarin moeten wij eerlijk zijn. De dienstknechten van God en ook bepaalde kinderen van God worden wel eens te veel eer gegeven. Zij worden dan ook een beetje als een „god" verheerlijkt. Dit is schadelijk voor de dienstknechten en ook voor hen die zich aan een dergelijke verheerlijking schuldig maken.

De manier van spreken door de Engel des HEEREN prikkelt de nieuwsgierigheid van Manoah en zijn vrouw. Het is hen niet recht duidelijk met wie zij nu eigenlijk te doen hebben. Zij hebben een rijke belofte gekregen, namelijk dat hen een kind zou geboren worden en dat dat kind een verlosser zijn zou, maar Wie is nu eigenlijk de Belover? Daar willen ze wat nader over ingelicht worden.

Zij zijn, om het zo te zeggen, gaande gemaakt om meer van deze Man Gods te weten te komen.

Verstaan jullie dat ook? Want „gaande gemaakt" worden is misschien een wat ouderwetse uitdrukking, die toch ook weer niet zo moeilijk te verstaan is. Want het is het tegendeel van stil zitten. Iemand die gaande is, zit niet stil. Hij is niet tevreden met de plaats waarop hij zich bevindt. Hij wil verder. Daarom „gaat" hij door. Dat is „gaande zijn".

Zo kun je vandaag nog onder de bediening van het Woord verkeren. Ik hoop dat dit voor jullie geen vreemde zaak is. Want als er gepreikt wordt en het interesseert je niet, dan kijk je herhaaldelijk op je horloge of het moment nog niet is aangebroken waarop het

„amen” gezegd zal worden. Dat is natuurlijk niet van het beste. Maar het kan ook zijn, dat de boodschap die gebracht wordt je zodanig te pakken heeft dat je er niet genoeg van kunt krijgen. Je wilt er steeds meer van weten, meer van horen. Je bent „gaande” geworden. Ik kan het ook zo zeggen: Je bent hongerig, dorstig naar het Woord. Je beleeft er dan iets van wat er in Ps. 119 staat: Als ik Uw Woord gevonden heb, zo heb ik het opgegeten. En het was in mijn binnenste zoeter dan honig en dan honigzeem. Je kunt er, net als een grage eter, niet genoeg van krijgen. Je bent als 't ware niet te verzadigen. Dat is in natuurlijk opzicht een gezond teken. Of er geestelijk zo veel gezonde mensen zijn, waag ik te betwijfelen. Doch een ieder vrage zich af of hij/zij het is. In natuurlijk opzicht kan de pot wel eens leeg zijn. De kinderen lusten nog wel meer. Moeder zegt echter: Er is niet meer, het is op. In geestelijk opzicht is er een eeuwige volheid. Het raakt bij God nooit op. En uit Zijn volheid schenkt Hij genade voor genade. Hebt daarom maar nooit kleine gedachten alsof er voor jou bij God niets meer te krijgen zou zijn. Want wie naar God en Zijn Woord hongert en dorst, die wordt verzadigd. Daar behoeft niemand aan te twijfelen. De Heere zegt het Zelf. En als Hij het zegt, kun je daar altijd op aan. Op mensen kun je niet aan, maar op God wel.

Manoah, die gaande gemaakt was, vraagt aan de Engel des HEEREN: Wat is Uw naam, opdat wij U vereren, wanneer Uw woord zal komen.

Hij wil dus, dat is duidelijk, meer van de Spreker weten. Hij vraagt naar Zijn naam. En dat is van grote betekenis. Wij kunnen dat ook wel verstaan, reeds in natuurlijk opzicht. Wanneer iemand ons iets belooft, dan willen we ook graag weten wie de belover is. Want de naam is tenslotte een waarborg. Als je de belover niet kent, dan kan de belofte wel groot zijn, maar heb je zekerheid dat ze ook vervuld zal worden?

Zo is het hier ook. Manoah wil weten met Wie hij nu eigenlijk te doen heeft. Dat zal hem in zijn geloof versterking geven.

Iemand die vol met godsdienst zit en de halve bijbel uit zijn hoofd kent - wat op zichzelf een niet te versmaden zaak is - kan dit niet begrijpen. Voor hem is alles duidelijk. Maar

iemand die werkelijk, gelijk Manoah en zijn vrouw met een belovend God te doen hebben, en de belofte van verlossing uit het Woord van God vernomen hebben, verstaan Manoah wel. Zij willen in hun geloof bevestigd worden en weten wie de Belover is. Hij moet Zich met name aan hen bekend maken. Zij willen weten met Wie zij te doen hebben. Zij willen omtrent de Persoon die tot hen spreekt nader ingelicht worden. En dit vertolkt liefde in het hart tot de Heere. Liefde zoekt altijd meer te weten te komen van de Heere.

De Heere moet Zich dan Zelf door Zijn Woord en Geest nader aan hen openbaren. Dat willen zij. O zeker, wij hebben nu het gehele Woord. Manoah en zijn vrouw hadden dit nog niet. Maar het moet toch door de Geest steeds weer toegepast worden.

Wat nu het antwoord des Heeren is, gaan we de volgende keer D.V. beluisteren.

Julie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

BOEKBESPREKING

Boeken van T. Wever - Postbus 59 - Franeker.

1. C.H. Spurgeon: **Alles uit genade**, een ernstig woord tot hen die de zaligheid zoeken te verkrijgen door de Heere Jezus Christus, 8e druk, 183 pagina's prijs geboden f 18,50. De schrijver zegt in het eerste stukje: Aan U, wat hij beoogt. Het gaat hem om het heil van zondaren.

Totdat Hij komt, toespraken aan de tafel des Heeren, 3e druk, 383 pagina's, prijs gebonden f 35,-. Er zijn 21 toespraken, die sprekende titels hebben: Geheimnisvolle bezoeken enz. Spurgeon, de Prins der Predikers, was rijk begaafd en met genadelicht bedeeld. Hij heeft gewoerd met de gaven die de Heere hem gegeven had. Het ging er hem om een middel in Gods hand te zijn tot behoud van zondaren. De Heere heeft zijn arbeid rijk gezegend. Nog spreekt hij na zijn dood door de werken, die hij nagelaten heeft en die telkens weer, ook in onze taal, herdrukt worden.

Het is onze hartelijke wens, dat de Heere ook deze beide werken van deze begenadigde prediker voor velen tot zegen moge stellen.

Utrecht-Noord

De gemeente Utrecht-Noord is een afsplitsing van centrum. Eerst vergaderde ze in een gymnastiekzaal. Daarna kreeg ze een eigen kerkgebouw, dat in de loop der jaren te klein werd. Nu komt ze al enkele jaren samen in een kerkgebouw, dat van de R.K. kerk is gekocht. Het is ruim en voor de gemeente zeer geschikt. We hebben er meermalen gepreekt.

De leden van de gemeente wonen zeer verspreid en komen uit de wijde omtrek. De gemeente is daardoor in zekere zin een streek-gemeente, zoals we er op het platteland ook vinden. Dan komen de mensen ook uit de aangrenzende plaatsen.

De gemeente heeft al verschillende keren een eigen predikant gehad. Ze was nu al een poos vacant. Maar op 3 september j.l. kreeg ze in Ds. P. Roos weer een eigen herder en leraar. Die stond laatstelijk in Harderwijk. De bevestiging en intrede hadden in één dienst plaats. Daarvoor was veel belangstelling. We konden zelf de dienst niet bijwonen, maar we kregen van bevriende zijde enige gegevens, zodat we toch in ons blad van dit feit melding kunnen maken.

Ds. J. Brons van Urk, een zwager van Ds. Roos, preekte over Psalm 85 : 9. Ds. R. van Beek van Veenendaal, ook een zwager van Ds. Roos, verrichtte de bevestiging.

De nieuwe predikant van Utrecht-Noord had als tekst Romeinen 10 : 8 en als thema; Het Woord des geloofs gepredikt en voorgesteld. Zoals gebruikelijk volgden er toespraken. Ds. Roos werd toegezongen Ps. 94 : 8.

Er was na de dienst voor velen gelegenheid om een kopje koffie te drinken en om Ds. Roos te begroeten.

B.

Stationssingel 50
Tel. 08385-13978
Postbus 177
3900 AD Veenendaal

ALLE BEGRIP TE BOVEN (78)

18. Het vierde bezoek van Mr. Bourne (4).

En ik ben bang, dat sommigen van u, mijn hoorders, leermeesters geworden zijn zonder dat zij iets van het ingaan door de poort af weten, welke Christus Jezus is; terwijl gij staan blijft bij deze kenmerken, die de zaligheid vergezellen, stelt gij voor u wijsheid genoeg te hebben niet alleen om een andere weg goed te vinden, maar ook uw naasten die voor te houden. Wat voor een geloof is dat, dat u met moeite er toe brengt om naar een vleselijke arm om hulp te gaan? Het is iets vreselijks geen betere hoop of hulp te bezitten dan we van een sterfelijk mens kunnen ontvangen. Sommigen van u hebben tongen die lang genoeg zijn voor leermeesters, maar die laten alleen uw onkunde zien en geven geen verslag van de grond van de hoop die in u is, hetzij in ootmoed of in vrees. Als u in staat is de Heere tot uw toevlucht te maken zult u Hem bevinden een Vriend die meer aankleeft dan een broeder. Geeft er acht op. „Ik, Jezus” zend de Geest van God in een getrouwe bediening. Niemand anders kan aan de verborgenheid komen. De verborgenheid des Heeren is voor degenen die Hem vrezen en zij zullen niet zeggen dat Schibboleth en Sibboleth hetzelfde zijn. Als de Heere Jezus ons zendt zal Hij ons doen getuigen van veel dingen die voor het vlees niet aangenaam zijn, waarom we het kruis moeten dragen en van alle mensen gehaat moeten worden. Christus noemt Zichzelf hier „de blinkende Morgenster”. Hij die met Christus wandelt, wandelt in het licht en zal niet struikelen noch anderen doen struikelen.

Hij die oren heeft laat hem horen en zich verenigen met Gods kerk in het uitnodigen van arme zondaren tot Jezus Christus. Velen van u kennen het geluid van het Evangelie, maar met valse ijver vermengen zij veel dwalingen er mee en ze gaan rond om die te zaaien, maar hij die waarlijk dorst zal met godvruchtige eenvoud komen en zijn droefheid tonen en vrees door de onrust van zijn gemoed en de ellende die hij ondervindt naar welk gezelschap hij ook heen gaat. Hij kan geen rust voor zijn ziel vinden, totdat hij het levende water gesmaakt heeft. Deze zijn het die gewillig gemaakt worden in de dag van Gods heikracht.

Toen ik een jongen was had ik een hekel aan godsdienst en besloot ik vaak nooit een kerk binnen te gaan en ik was gewoon het huis uit te rennen als het huiselijke gebed zou gaan beginnen, maar de dag van Gods heikracht werd op velerlei wijze door mij gevoeld. Ziekte, teleurstellingen en kwellingen

van allerlei soort deden mij buigen en hoewel ik was als een os, die niet het juk gewend is, heeft de Heere mij nooit verlaten, totdat Hij mijn opstandige nek verbroken had. En het eerste proefje van het levende water maakte mij zeer gewillig om in Gods weg gevonden te worden.

Ik haalde toen het vorige hoofdstuk aan, waar de Heere zegt: „Zie, Ik maak alle dingen nieuw”. Wat zijn de oude dingen? Eigen wil en veel van zulk soort dingen. De nieuwe zijn nederigheid en geestelijke gehoorzaamheid, die ons er toe zal brengen, dat we een getuigenis van God hebben en niet van iemand anders. Ik ken sommigen, die zich op dit punt jammerlijk hebben vergist en in een natuurlijke genegenheid een uitstekend getuigenis gegeven hebben, dat op niets uitgelopen is. Gods getuigenis wil ons leren dat we niet allemaal leiders zijn, maar in alle nederigheid hebben te zoeken onderwezen te worden en op Gods hand te letten. Zeg niet, dat u weet hoe u moet wandelen, zonder dat u iets van de Heere Jezus Christus afweet. Hij alleen zal een ware gids zijn. Als u een proefje mag krijgen van dit levende water, dan zullen de ogen van uw verstand verlicht worden; zo niet (hoewel u zich aanmatigt te onderwijzen), dan zal u gelijk de houten paal op de hoek van deze tuin wezen en de weg aanwijzen zonder die zelf te bewandelen. „Hij die overwint zal alle dingen beërven”. Het is een vreselijke gesteldheid. Denk u voor een ogenblik in, dat u in het nauw gedreven wordt bij de enge poort zonder de Heere tot uw toevlucht te hebben. Wat betekent uw geloofsbelijdenis als uw gevoelens niet van de Heere Jezus Christus komt? U kent de strikken niet die u omringen. De boeken die u uitdeelt zijn niet van God, ook zijn ze niet hetzelfde als wij prediken. De kunst van de vijand is om een weinig waarheid met veel dwalingen te vermengen en vooral een **valse geest** te werken en zo indien mogelijk de eenvoudigen af te leiden. Moge de Heere u genade schenken om deze waarschuwing ter harte te nemen. O, mijn hart gaat uit in gebed, dat u niet door de wolven verslonden zult worden! Waakt, opdat het licht dat in u is niet als dat van de dwaze maagden is, die geen olie in hun lampen hadden, die uitgingen toen ze die het meeste nodig hadden.”

Mr. Bourne vertelde toen iets over zijn bezoeken aan een jonge mijnwerker in het dorp, Maurice Perkins. De Perkins, een familie uit Pulverbach, waren naar Llanidloes in Wales verhuisd, toen de mijnen voor een poos niet werkten en daar was Maurice in 1817 geboren. Later keerden ze terug naar Pulverbach en bezochten ze de predikingen van Mr. Bourne in de verschillende huizen.

GEZONGEN PSALMEN

Opgenomen tijdens de laatstgehouden ontmoetingsdag van „Bewaar het Pand” te Kampen.

Gezongen werd: Psalm 27: 3, 69: 13, 118: 7, 8, 22: 12, 16, 42: 3, 147: 6, 31: 5, 17, 19, 25: 6, 7, 122: 1, 2, 107: 14, 15, 89: 3, 7, 45: 1, 6.

Deze niet ritmische stereopname is verkrijgbaar op cassette (Philips Ferro C 60). Prijs f 12,50. Te bestellen bij: Karel van Leeuwen, Horstlaan 55, 3971 LB Driebergen. Tel. 03438 - 18856.

PLAATS UW FAMILIE BERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

JEUGDAPPËL

Georganiseerd door de Chr. Ger. Jeugdverenigingen van Dordrecht-C en Driebergen.

Thema : Uw Woord is de Waarheid.
Datum : D.V. zaterdag 3 oktober.
Plaats : Chr. Ger. Kerk, Bergweg 32, Zeist.

Opening : 10.15 uur.
Sprekers : Ds. A. v. Heteren van Werken-dam.
Ds. P. Beekhuis van Rotterdam-Kr.
Dhr. J.H. Sneep uit Woudenberg.

Leiding : Ds. H. C. v. d. Ent van Dordrecht-C.
Sluiting : ± 15.30 uur.

De opbrengst van de dag is bestemd voor de Stichting „Kom over en help” (hulp Oost-Europa). Parkeergelegenheid in de nabije omgeving van het kerkgebouw, m.n. de van Reenenweg. Koffie en frisdrank verkrijgbaar.

HOE RAAKT U DIE PAAR PONDJES KWIJT ?

Natuurlijk met de geheel plantaardige Vermageringtableten. Kuur voor een maand f 15,-

Tevens uit voorraad leverbaar meer dan 40 kruidenmengsels, o.a. Eczeem, Galsteen, Galaandoening, Hoge Bloeddruk, Hoofdpijn, Hooikoorts, Ischias, Laxeer.
Kuur voor een maand f 12,50.

DROGISTERIJ SIKKING

Barrevoetstraat 5,
2011 WL Haarlem.
Tel. 023 - 312882, b.g.g. 023
324606. Postgiro 190609.

STICHTING REF. HULPAKTIE WOORD EN DAAD. GIRO 30.20.900.

Samen zorgen voor voedsel, christelijk onderwijs, leprozenhulp.

Postbus 560, 4200 AN Gorinchem.
Tel. 01830 - 32550.

3e bericht

**aan de Ouders
van de leerlingen**

van scholen, aangesloten bij de

**Vereniging voor
Gereformeerd Schoolonderwijs**

In de twee voorafgaande publicaties hebben wij U al iets verteld over de noodzaak van oprichting en opbouw der Stichting Begeleidingscentrum Gereformeerd Schoolonderwijs (B.G.S.).

U krijgt een uitvoerige brief

Op vele kleuterscholen en lagere scholen die bij onze Vereniging zijn aangesloten, zal D.V. volgende week een brief voor thuis aan de leerlingen worden meegegeven.

Daarin kunt U lezen waarom een eigen schoolbegeleidingsdienst principieel noodzakelijk is. Om de opbouw daarvan financieel mogelijk te maken zal een bijdrage van U worden gevraagd. Het gaat om onderwijs en schoolbegeleiding naar Schrift en belijdenis.

Laten wij er samen eendrachtig onze schouders onder zetten.

U hoort nog van ons.

Stichting Begeleidingscentrum

Gereformeerd Schoolonderwijs

Wilt U er meer van weten? Wacht s.v.p. nog even tot U de brief met de bijlagen hebt ontvangen. En blijven er dan nog vragen over, het hoofd van de school of het bureau van de Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs in H.I. Ambacht, De Spiegel 15, 3341 CA, tel. 01858-7788 zal U graag uitvoerig informeren.

BIJBELS IN DE STATENVERTALING

De GBS levert geen gereviseerde of gemoerniseerde Bijbels. Uitsluitend de STATENVERTALING, waarbij woord voor woord vergeleken is en volledig in overeenstemming met het oorspronkelijke. Een van de GBS-uitgaven is de grote gezins- of huwelijksbijbel in het formaat 18.5 x 28 cm.

Heldere, duidelijke leesbare letter.

Oude en Nieuwe Testament compleet f 49,50 idem, doch met Psalmen en formulieren f 66,-

idem, zoals afgebeeld, met echt zilveren hoeken en sloten, in stevige leren omslag f 495,-

Verder school-, huis- en zakbijbels tegen aantrekkelijke prijzen.

Vraag de geïllustreerde folder aan.

U kunt dit doen per brief of briefkaart, **zonder postzegel** aan:

**G.B.S. antwoordnummer 18,
3300 WB Dordrecht,**

GBS

Machtiging No. 18
3300 WB Dordrecht